

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus, Divendres 7 de Septembre de 1900

Núm. 3.660

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 5.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1
En provincias trimestre 3'50
Extranjer y Ultramar 7
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

ACADEMIA FROEBELIANA

Baix l' advocació de Ntra. Sra. de Montserrat

Carrer de la Presó, núm. 22.

La Directora d'aquest Colegi docent posa en coneixement del públich que desde l' primer de Septembre pròxim quedarán obertes las classes de 1.ª ensenyansa en sos tres graus de *parvula, elemental y superior*, en quals seccions, especialment en la de *parvula*, se seguirán ab tot rigorisme las teorías sustentadas per los emponents pedagogos Froebel y Lopez Catalán.

CLASSES ESPECIALS

LABORS: D' adorno, tapiceria, brodats, etc., etc., baix la direcció de D.ª Emilia Domingo.—FRANCÉS: Professora, Mme. Goujard.—SOLFEIX y PIANO: D. Ricardo Guinard.—DIBUIX y PINTURA: D. Ramón Casals.—CORTE: Modificació de figurins y montura de sombreros, D.ª Antonia Cabré.

Nota.—En lo referit Centre s' admeterán alumnes internes, mitj pensionistas y recomanadas ab subjecció al Reglament interior del mateix.—La Directora, María Fabra.

Seceló doctrinal

Avant sempre

La tanda de persecucions iniciada fa cosa d' un any contra l' Catalanisme continua ab fermesa dia na de millor causa, sense que basin a deturar-la la protesta que espontaniament formulan tots los ciutadans honrats d'aquesta Terra, ni les justissimas queixas que las entitats cabdals del moviment regionalista han fet arribar fins a las representacions més enlayradas dels poders constituïts. Ni'ls prechs han sigut atesos, ni las veus d' indignació escoltadas; y a cada moment rebém noticias de novas pressions y nous processos, mentres tota una regió catalana segueix sufrint lo jou tiránich que en mal' hora li imposaren los qui, ab sas torpesas y ab son procedir malvat, han portat al Estat Espanyol a una época de completa desmoralisació y de vergonyosa decadencia.

A qualsevol altre país que no fos Espanya, los nostros ideals, que tenen per fonament l' hermosa y santa amor a la Pàtria, mereixerían lo respecte de tothom y foran estudiats ab la deguda detenció pels qui estan en lo deber ineludible de preocuparse de totas las solucions que pugan afavorir la marxa progressiva del Estat, quina constitució y quin funcionament han d' alterar-se a mida que 'ls temps cambian y s' modifiquen las circumstancias que 'l rodejan.

Peró aquí, ahont la rutina impera y l' estudi constituïx una verdadera bojeria, 'ls governants, enamorats dels patrons uniformistas que han sigut lo més grós entrebanch pera la cultura y l' avens dels pobles, no sols miran ab despreci tot lo que fassi olor de regionalisme, sinó que, atents a llur interès personal y a llur egoisme desentrenat, impossibles de satisfèr lo dia que s' implantés l' autonomia de las regions, fan objecte als catalanistas de las iras de la Justicia, d'aquesta institució que hauria d' esser a totarreu lo més ferm puntal de la llibertat dels ciutadans.

Aixís se comprén perfectament que 'ls drets que la Constitució del Estat concedeix a tots los espanyols, sian pels catalanistas poch menys que lletra morta. Pels catalanistas la tant decantada llibertat, no existeix; lo dret d' associació, es una mentida; la facultat d' emetre lliurement sas ideas y opinions, un de tants preceptes constitucionals sense realitat objectiva. Pels catalanistas, dignémho ben clar, no hi ha més que un dret y una obligació: la obligació imperiosa del silenci y l' dret ingrát del empresonament.

¿Qué s' pretén ab tot aixó?.. Massa que ho sabem: se pretén ofegar l' esperit progressiu de la nostra rassa, que no vol per més temps estar subjecta a la explotació dels polítics madrilenys; se pretén aturar lo visible renaixement del nostre poble que, cions, vol reivindicar y perpetuarlas pera que, com avans succehia, s' hi enmirallin totas las nacions de la terra; en una paraula, se pretén, desacreditar al Catalanisme als ulls de las demás regions d' Espanya, pera encadenarlas a totas al carro triomfal del caciquisme polítich, enverinador de tots los ideals sagrats y destructor de las més santas iniciatives.

Més... poden seguir bufant tant fort com vulgan las malestrugas ponentadas; poden continuar los governs centralistas sas injustificadas y ignominiosas persecucions. La idea catalanista, no es, com ha volgut suposarse, una teoria inventada per quatre filòsofs desenfeynats, ni un producte de l' imaginació d' uns quants bojos; l' idea catalanista es l' aspiració de tot un poble que té conciencia de lo que és y de lo que val, que treballa pera viure la vida del avens y de la cultura, que s' afanya pera no quedar enderrerrit en lo moviment sempre progressiu de las nacions civilisadas.

No hi ha por, donchs, que pegan anorrear la acció salvadora del Catalanisme, despóicas disposicions y persecucions violentas; que si bé pot arribar a destruirse lo que neix de la iniciativa individual, jamay cap poder al mon ha tingut prou forza pera malmetre lo que es fill del geni d' una rassa potent y treballadora.

Per aixó nosaltres, y ab nosaltres tots los perseguits per la causa santa de la Pàtria, continuarem la tasca empresa en totas las esferas ahont pugades desentrotllarse la nostra activitat; y quan arribi l' cas de que sian suprimits nostros periódichs y la veu dels catalanistas ofegada en públich per las disposicions del régim centralista, ns tancarém al santuari de la familia, pera seguir desd' allí la predicació dels únichs ideals que poden portar la felicitat a la Terra Catalana.

Catalans: ¡avant sempre!

La sardana

(Fragments del capítol III, vol. I de la *Historia del Ampurdà*.)

Es nostre ball nacional: saludemlo. No d' altra manera que 'ls inglesos se descobrenen al sentir las primeras, notas d' un dels himnes de sa patria; com lo vasch

s' enterneix al cant del *zortico*, saluden aquest cercle que roda, respecteu eixós hòmens, units, graves, y seguint en marxa regular y varonil, al mateix compás y ab igual vivesa que dos mils anys hà, quan sos antepassats se batian invasors al peu de las piràmides d' Egipte; lo qual vel dir que moltes vanitats de la terra entretant hen desaparegut, y lo poble subsisteix.

Oblidats edis y rencors, los qui dansen se donan las mans, ja deixadas apart també las edats, condicions y la fortuna; que 's maravella la germandat que eixa antiquíssima dansa inspira; y majer encara en los alborotats temps presents, sens conformitat los hòmens, unió ni concert de voluntats y de pensar.

Tot aixó, l' antiguitat y l' uniformitat, se revelan al acte al qui per primera vegada contempla la sardana, que en res se sembla a las danses y pantomimes, modernas, certament no molt edificants; la serietat en los semblants, disposició de la roda, lo compás uniforme y la melancolia de la música, ben clar indican que la sardana, ans que dansa, es cerimonia; més que un exercici d' expansió es un acte en cert modo solemne.

Romp generalment la música ab una entrada vigorosa: es lo *contrapàs sardà*. Per son ayre desigual y soblat; son te que corre tota la sardana, més baixas a las més agudas; son compás accelerat, si es que 'n realitat pugades marcar-se lo compás, sempre m' ha semblat expressió musical d' un cant salvatge de victorias, al que acompanyan los salts dels balladors, los quals, en forma de cadens y agafats de les mans, recorren plasa puntejant y encreuant los peus, com si en terra senyalesen extranyas figuras. Decididament es lo contrapàs una dansa pírrica ó militar.

Tal com la ballaren en Assia los curetes curibants armats, que 'n aquest exercici eran famosíssims, a la manera tal volta dels etruschs, de qui 'ls romans l' aprengueren, se balla lo contrapàs en l' Ampurdà, Rosselló y Cerdanya, bé que no s' usan ja las espases, rodelles ó llanses curtes dels etruschs, segons se troban figurats en una urna de plata del museu de Florencia.

Se coneix lo contrapàs curt, lo larch, lo sardo y le porsigola, que sols se diferencian pel motin musical, més en lo fons, a mon parer, son una sola y única dansa; puix tenen de comú la mateixa irregularitat en la divisió dels compassos, lo que ha dat motiu per dir, no sens rahó, quel cant d'aquesta dansa era lliure, venint a esser una especie de cant pla. Sols en la poesia hebrayca y en la distribució singular d' alguns versícols dels salms se troba alguna semblansa.

Tots los dias s' emporta l' ignorancia presumptuosa d' alguns, ó l' descuyt general, antics romans ab los quals se solia acompanyar la cadencia del contrapàs, per lo que sols he pogut entretenir ma afició investigadora en alguns fragments que copio.

O molt m' enganyo, ó eixas descompostas rimas que he indicat revelan, sens necessitat de demostració, un origen antiquíssim. La forma del mestre ho està dihent y l' assumpto religiós que doná tema a una d' ellas, fundada en la passió de Jesucrist, bé pogué, segons sospito, suplantar la lletra d' un chor gentilich, per lo que aviat diré; aixís com lo concepte del judici final, que apunta en altre romans, potser fou obra d' un igeni de l' Edat Mitjana, ques proposá velar sombriament ó cambiar lo recort d' un cant bàquich. De totas maneres es molt singular que sia religiós lo romans que 's canta al compás d'aquesta dansa, puix aquí prescindim de las modernas cansons que ab ben poch acort s' han introduhit per satirisar ó recordar tantost un personatge més ó menys obscúr, casi sem-

pre capítol ó guerriller de les passades revoltes, y perque vé á tom diré aquí quel cant del contrapás no poques vegades ha seguit l' himne de Riego, y s' ha ballat en senyal d' insubordinació ó de protesta, y á la veritat no quadra del tot mal per semblants cassos lo ritme d' aquest ball que té quelcom d' indòmit y solt.

En un principi, apenas lo cercle roda suauement, los balladors van de costat y tornan desseguit sobre 'ls seus passos. Mostren gravetat en son continent, en lo que desseguida s' indica l' origen religiós de aquest ball; á la gravetat hi ajuda la grandíssima atenció que han de tenir als compassos de la música, que es pausada y planyívola en dits primers moments en que aximateix los passos y le rodar del cercle van ab lentitut; en esta ocasió los compassos son los que en la sardana s' anomenan curts. Però desseguit lo cercle se remou y á la rigidesa de las figuras segueix una briosa marxa, més ó menys saltada, la reda gira llesta com lo torn d' un terriser en la fuga de son treball, segons la felis imatge que acudí á Homer al descriure las sardanas dels antichs grechs: la música es alaehoras animada, varonil y fins á vegadas un xich bélica: la trepidació, le coratge dels balladors, la gallardia de las vermellas barretinas que s' agitan, senyalan los anomenats compassos llarchs.

Se repateixan abduas marxas, curta y llarga, quan de sobre sona com l' alegre cant del gall la senyal d' avis que indica lo fluvíol en joyosas escalas: esta senyal, anomenada contrapunt, obre la segona part, en la qual una marxa llarga que termina ab non contrapunt y altra marxa completan la dansa.

Quan se tracta de desentranyar l' origen y significat que históricament portan en sí las sardanas, ocorre referirlos á la antiguitat clássica, grega ó romana. Mistral, lo gran poeta de Provensa, conta que, al visitar l' Empordá en 1868, observá la gentil manera que en nostras plajas redavan las sardanas en sa presencia, admirá la gallarda talla d' alts minyons que per cert la sardana fa ressaltar cumplidament en sas marxas y contramarchas en las quals lo dansayre se presenta sempre ayros; vegé la disposició y lo concert, y conclogué dihent que aquell ball era de nisaga grega.

JOSEPH PELLA Y FORGAS.

(Seguirá).

La qüestió Xina

Rússia, associada per un costat á la acció comú de las potencias pera porter fins á Pekin l' exércit aliat, y ocupada per altra part en extindre callada y paulatinament sa influencia militar en la Mandchouria, es decidida partidaria de la evacuació de Pekin, y aixó es perfectament lógich: perque si per sí sola pot anar realisant son propòsit d' apoderarse d' una part de Xina, y precisament d' aquella part que li convé, á quina necessitat té d' associarse ab otras potencias pera una acció de la que cap benefici espera y de la que 'ls demás pobles tractan d' obtenir positives ventatjas?

Obra molt bé Rússia desde 'l punt de vista de sas particulars conveniencias al procurar á teta costa que 'l conflicte plantejat á Pekin se dongui per acabat, mentras s' apodera ab gran silenci sense concerts ab ningú de la regió de la Mandchouria, y segurament comptará ab tota la aquiescencia y encara ab tot l' apoyo del Japó si per sa part s' avé á reconeixer al Imperi del Sol Naixent los drets que aquést aduheix pera ocupar la Cerea ó alguna part d' aquesta península, en qual cas pot assegurar-se que 'l conflicte quedará acabat molt aviat, máxime quan no ha de trebar obstrucció á Fransa ni oposició formidable á Inglaterra aquest sesgo del problema.

Pero las rahons que induheixen á Rússia á proposar la solució del conflicte en la forma dita, é impelen al Japó á conformarse ab propòsit d' obtenir determinadas ventatjas, y decideixen á Fransa é Inglaterra á donar sa aprobació encarque no sia molt sincera, aquestes rahons no han convensut fins ara á Alemania que s' apressura á enviar tropas á Xina y á sostenir sa opinió terminant no sols de sostenir, sino d' augmentar ab nous elements la ocupació militar de Pekin pera obligar á Xina á concedir beneficis que á Alemania interessan segurament molt més que á las otras potencias.

Y en aquesta disposició segueix lo conflicte d' Orient sense adelantar un pas, esperant que las potencias consegueixin posarse d' acort pera que 'ls aliats surlin de Pekin, los Emperadors entrin en la ciutat sagrada y Li-Hung-Chang comensi á exercir de ministre plenipotenciari pera acordar los termes de que s' obtinguin reparacions per lo passat y garantías pera 'l porvenir, que es lo mateix que tirar al foch del conflicte molta llenya pera que cremi ab major facilitat y majors perills d' incendi.

La guerra del Transvaal

Inglaterra, aplicant los efectos del dret de conquesta (encar que tal conquesta no hagi passat per tots los trámits de la reslutat), ha suprimit fa quatre dies per conducte del generalíssim Roberts la nacionalitat del Transvaal, anexionantse aquest territori com una no-

va colonia que esclavisa primer pera explotarla en propi benefici després.

En lo dret internacional, que cada poble estatueix y interpreta á son arbitri, no hi ha preceptes que regulin y garantisin la existencia dels petits pobles devant á las desmidadas ambicions d' una nació acreditada de poderosa; las demás nacions que reunidas podrien eclipsar la grandesa y posar fi als desmans de la que per sí sola se consideres superior á totes, deurían fer efectiu un estat de dret que evités certas despallas inícuas de que solen ser víctimes las nacions débils: pero las potencias no volen perdre 'l temps en romanticismes passats de moda, y assisteixen tranquiles é indiferents al despullament mentres aquesta no afecti á sos propis interessos.

Fá poch temps presenciaren sens alterarse lo sacrifici dels drets d' Espanya; avuy no demostren impressió ni fan cap protesta devant lo sacrifici de las nacionalitats boers.

Ara bé tinguis en compte que queda una molt considerable extensió del Transvaal per subjugar, y la petita porció que pot considerarse conquistada no ho es tant en absolut que 'l domini británich se exerceixi lliure de trabas, de dificultats y de perills.

Aixó no ho ignora la Gran Bretanya y al declarar la anexió del Transvaal sab que conculca 'l dret; pere necessita un arma pera continuar la guerra en condicions més favorables sisquers sían més injustas y aquesta arma es colomar fora de las lleys de la beligerancia als boers pera poderlos tractar no com adversaris lleals, sino com á rebeldes ó sediciosos, perque així s' justificarán los rigors de que ja han comensat á ser objecte los pobles del Transvaal per la fe y entusiasme ab que defensen sa independencia.

Després de tot, aquest género de política sols conseguirá augmentar en los boers la aversió als inglesos y multiplicar sos esforços pera combatrels; y mentres hi hagi noves extensions de terreno accidentat abont poder replegar los núcles de Botha, y Dewet disposi dels elements ab que tantas vegadas s' ha burlat dels generals británichs, y Delarey campí per sos respectes en lo territori occidental, y las líneas de comunicació se trobin virtualment á disposició dels comandos transvaafeses, poch pot importar als fills d' aquesta admirable República que l' imperialíssim inglés decreti sa anexió; continuará la lluyta y la independencia no s' haurá perdut en realitat.

Espurnas

¡Pobretas! Jehuen en lo mausoleo del oblit per part de qui ab son bon humor las hi doná vida, mentres que per la del lector, més que segur que vivian sense anyoransa.

Intentar ressucitarlas es tasca de gegant: per arreu la fredor y l' indiferencia usquen, encara las ideas que las pensas ab voluntat desinteressada, concebeixen al pulsar l' estat d' anim de la nostra societat y del nostre poble en particular.

Fillas las espurnas aquellas d' un carácter més que rahanador, impresionista; al senzill buf de sossegada respiració s' enlayravan, tent via y camí cap á la regió purament imaginativa, desde quin setial podían contemplar la bellesa de la ignocencia, la més bella de totes las existents y gaudir á son plaher.

Per aixó al recordarlas hem comensat compadintlas, no trobant frase més escayent que la de ¡Pobretas!

La temporada estiuhenca toca á son fi; y si las boiyas de neu consegueixen matar lo caliu que encara mantenen las cendras d' un foch d' amer pera la Patria oprimida, may més confiém en que aixequin lo cap y enlluhernin al enemich que las feya saltar ó subjuguin la atenció dels qui sapiguaren inspirarlas.

Vinguin los amichs P. C., X. X. y X. y Jofegen á recullir lo meu plany y afinin novament la ploma que tenen envovellada, per lo vist, que si molts son los que no 'ls hi agrahiran, ab un que 'ls hi agrahexi n' han de tenir prou.

IGNOCENT.

CRÓNICA

Lo conegut y diligent procurador causídich de Tarragona, nostre estimat amich y company de lletres, D. Manel de Peñarrubia, que havia ofert á nostre director sos serveys per quan le jutjät nos dongui avis de processament per las denuncias que 'l prop passat mes sotrí Lo SOMATENT, tenint notícias que 'l procurador Sr. Sardá, que també se 'ns ha ofert, hauría de fer lo sacrifici de matricularse com tal á la vehina ciutat, nos ha escrit novament repetintnos sas desinteressadas ofertes las que fá extensivas als autors dels altres dos traballs que motivaren las denuncias.

Molt agrahim al entés procurador y estimat amich nostre Sr. Peñarrubia las provas d' amistat y companyerisme que 'ns está donant.

Havém sapigut ab la major satisfacció, que la companyia lírica italiana que actuará en lo Tetare Fortuny en la primera dezena d' Octubre, posará en esce-

na la interessant obra de Donizzetti, «Luca di Lammermoor», encarregantse d' interpretar lo difoil paper de protagonista, la celebrada y aplaudida triple, Senyora Huguet.

Molt nos complau poguer comunicar dita noticia á nostres estimats abonats, aixís com també de que formarán part de l' orquesta, renombrats professors de la del Gran Teatre del Liceo, de la capital del antich Primpcipat.

Nostre mes coral enhorabona á la nova empress, per los bons auspicio ab que vol comensar la seva tasca.

Demá tindrà lloch á la vehina vila de Cambrils l' anunciat meeting catalanista, presidit per la «Unió» y eu quin hi pendrán part coneguts oradors d' aquesta ciutat, Tarragona y Barcelona.

Segons hem pogut llegir en la premsa de Tarragona, l' Audiencia de la vehina ciutat ha publicat la sentencia recaiguda en lo judici oral celebrat en aquell «palau de Justicia» lo dia 27 del mes prop passat, en causa seguida contra Jaume Perí, pel delict de disparo y lesions inferidas á D. Joseph Aguiló (Roquet de Porrera), pare polítich de nostre apreciat amich y company en la premsa D. Lluís Massó, germá del acreditat comerciant d' aquesta lo ferm catalanista y company nostre D. Sebastiá Massó.

Lo fet que motivá 'l judici, com recordarán nostres lectors, ocurregué fá poch mes d' un any en lo sanitó balneari de Cardó (Tortosa) hont nostre particular amich senyor Aguiló s' trobava estiuhejant.

Sostingué l' acusació privada l' advocat senyor Nougués y portá la defensa del processat l' advocat senyor Olesa.

La pena que ha recaigut contra 'l Perí es la de 2 anys, 11 mesos, 11 dias de presiri correccional, accessoriás y costas.

Tenim entés que degut als travalls fets darrerament en los minats de Almofter ara, degut á las plujas de fá pochs dias contém en aquell punt en augment d' aygua prou considerable, benefici de las obras en persecució d' aqueix fi realizadas de poch.

No podém dir lo mateix de la antiga mina d' aquell mateix poble, hont, no haventshi obrat, ni apenas s' hi ha conegut l' augment ab l' abundancia d' ayguas que pogueren recullir de la pluja aquellas terras.

Auy va sortir cap á Tarragona nostre company de causa lo delegat de «Els Montanyenchs» D. Antoni Lorán y Gelambí. En la vehina capital hi passará sols lo dia d' avuy donchs demá enirà á Cambrils en quin meeting catalanista farà ús de la paraula.

Lo varen despedir á l' Estació los senyors Vidella, Gambús, Barberá y alguna altres companya de causa.

Ahir nit tinguerem lo gust de sentir los ensaigs d' algunas de las pessas que executará á las Borjas del Camp los dias 8 y 9 del present la banda «Jovent Reusense», ab motiu de celebrar sa festa major l' esmentat poble.

Lo sorteig de la Loteria Nacional que s' ha de celebrar á Madrid lo dia 10 del actual consta de 14.000 bitllets al preu de 100 pessetas cada un, dividits en décims á 10 pessetas.

Los premis serán 700 importants 980.000 pessetas.

Tenim entés que 'ls catalanistas d' aquesta ciutat están molt animats pera assistir en bon número al meeting que s' celebrará demá á Cambrils.

L' intelligent horticultor y floricultor D. Joan Alsina, ha obtingut una medalla d' or en la Exposició que acaba de celebrarse á Murcia, per sa instalació de plantas de jaral y de saló.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de consums per diferents especies paga á la cantitat de 936'19 pessetas.

Per excés de material tinguerem que retirar de nostra edició d' ahir alguns originals, los quals van incluhits en la present.

Torna á sentirse la mateixa xafagor que en los més calurosos dias del estiu.

Escolástico fa les següents prediccions pera 'ls dias que restan de la primera quinzena del present mes:

Dias 7 al 8.—Tempestats á Fransa, Saragossa, Navarra, Logroño, Llleida, Huelva, Catalunya, Castella, Teruel y Alava. Vents tempestuosos en varias regions. En lo Cantábrich, vents y tempestats.

Dia 9 al 11.—Régimen tormentós en general. Després vents y fret al cap al tart.

Dias 12 al 15.—Tempestats: plujes fortes y fret als dematís y al enfosquir.

Dia 15.—Temps plujós y fret.

Andalusia y Llevant, tempestats y plujes fredes y menudas.

Los sermons que han de predicarse en las solemnes festas que'l poble de Fatarella dedicarà en breu á sos Patrons, han sigut confiats al Rvnt. D. Joseph Matamoros.

Aquest cap-vespre celebrarà nostre Excm. Ajuntament la sessió de segona convocatoria corresponent á la present setmana.

L'orgull
Historieta breu.

Era una rosa de rics y enceses colors. Nasuda en la matinalada d'un jorn de primavera, semblava mes hermosa encare, humitejada pe'l ruxim de la rosada que sos finissims petals cubria. La joganera brisa misatjera dels delicats perfums d'altres flors vehinas, pareixia complaure's en petonejar la novella flor que s'balancejava coquetona demunt son espinós brancatje.

Un papelló de daures alas, aparesequé en lo jardí y descansant en la mateixa branca d'ahont havia brollat la falaguera rosa, feu balancejarla lleugerament; moviment d'inclinació que l'obligá á enmirallarse en la cristalina aygua d'una petita font que aprop seu hi havia. Al veure's tant hermosa, se considerá més ditosa que las demés flors y ab un moviment de despreci feu allunyar de prop seu á l'insecte que s'havia atrevit á enamorar-se d'ella.

Més quant cert es que l'orgullós paga á la humillació l'desprechi que fa á tot lo que'l rodeja!

De sopte s'entosquí l'firmament, la primerament llunyana-veu del tró anà acostantse y á, poch després, entre la pavorosa llum dels llamps, comensá á plourer copiosament, convertint aquell loch poch moments avans tant deliciós en un inmens estany ahont quedá sumergida l'orgullosa rosa víctima de la furiosa tempestat y víctima d'aquella altivés que la feu tant antipática á las demés plantas vehinas.

Quina diferència entre ella y una petita flor que com temerosa de ser vista restava amagadeta entre mitg d'un vert fullám, endevinantse sols sa presencia pel deliciós perfum que escampava á son entorn! Aquesta era la violeta.

Al allunyar-se la tempestat y quan lo Sol torná á escampar sa resplendent llum, se vegé demunt d'ella y xocant la mel de sen calser á enamorat papalló, que oblidantse de l'orgullosa rosa xifrava tota sa delicia en trobar aculliment en aquell niuet de perfums que encisava y átreya á tot lo que la rodejava.

Humil exemple per aquells que altius y orgullosos de sa hermosura ó posició, no pensan que una petita tempestat de la vida ve á desfollar sas hermosas ilusions, convertintlas en los mes negres desengany!

ROSA RIBALTA DE DOMINGO.

Seccló oficial

Registre civil
del dia 6 de Septiembre de 1900

Naiements
Maria Ferré Solé de Pere y Andrea.

Matrimonis
Cap.

Detuncions
Lleontina Cuadras Carnisé, 18 anys, Sant Anton.— Salvador Hernandez Hernandez, 118 anys, S. Tomás.

Seccló religiosa

Sant d'avy.—Santa Rejina.
Sant de demá.—La Nativitat de Ntra. Sra.

Anuncis particulars

«Querer es poder»
Y'l que vulgui's pot curar pagant després de curat. Curació de qualsevol mal venéreo ó sifilitich. Para més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Infección anti-venérea y Roob anti-sifilitich COSTANZI.**

INTERESSANT

Tots los amos de tallers de Ferreria d'obra negra de la ciutat de Reus, á sa clientela y al públich en general, los hi participan lo següent:

Desde'l dia primer d'octubre próxim, fins al 31 de Mars de 1901 en los diumenges y demés dias festius entre setmana, tindran sos tallers oberts para poguer ferrar desde las set del matí fins á las dotze del mitjdia, y desde'l dia primer d'Abril al 31 de Septiembre s'obrirán á las sis del matí fins á las onze que es la hora de deixar la tasca los dependents.

Las setmanas en que hi hagi dos festas ó mes seguidas, en la segona no s'ferrará.

Tampoch s'encendrà la fuganya para fer cap treball en ella excepció de tenir que calentar alguna ferradura para ferla venir ó ferrar á joch.

Així successivament aniran regint tots los anys veniders. Acordat á Reus lo dia 29 d'Agost de 1900. LA JUNTA.

Colégi de la Inmaculada Concepció
para senyoretas
á cárrech de D.ª Antonia Martorell de Faló

Aquest acreditat colégi inaugura lo 15 de Septiembre las classes de Plano, Dibuix, Pintura y Escultura y Francés. Ademés de la ensenyansa literaria y Labora en tota sa extensió, hi haurá un curs de **Lenceria** para las senyoretas que desitgin aprendre la confecció de roba blanca. Totas las assignaturas se donarán per Professors competents.

S'admeten pensionistas, mitj pensionistas y recomenadas.

Carrer de la Font, núm. 2.

Colégi de 1.ª y 2.ª ensenyansa
—y—
Escola de Comers
DEL
INSTITUT DE REUS
Director espiritual
Rnt. Doctor D. RAMON MINGUELL

Están obertas las matrículas para la segona ensenyansa, Teneduria de Llibres, Francés, Inglés, Italiá, Carreras Mercantils de Perit y Professor, tots los graus de la primera ensenyansa, Música, Dibuix y Gimnassia.

Nostra Escola de Comers es la única d'aquesta provincia, que per l'Excm. senyor Ministro d'Instrucció pública y Bellas Arts, te concedida comissió de exámens de la Escola Oficial de Comers de Barcelona.

Para totas las ensenyansas s'admeten alumnos internos, mitj pensionistas, encarregats y externs.

Para més detalls dirigir-se á la Secretaria del Colégi.

Lo Director,
JOSEPH OLLÉ.

AVIS

La Camiseria de JOSEPH MARTORELL, s'ha trasladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

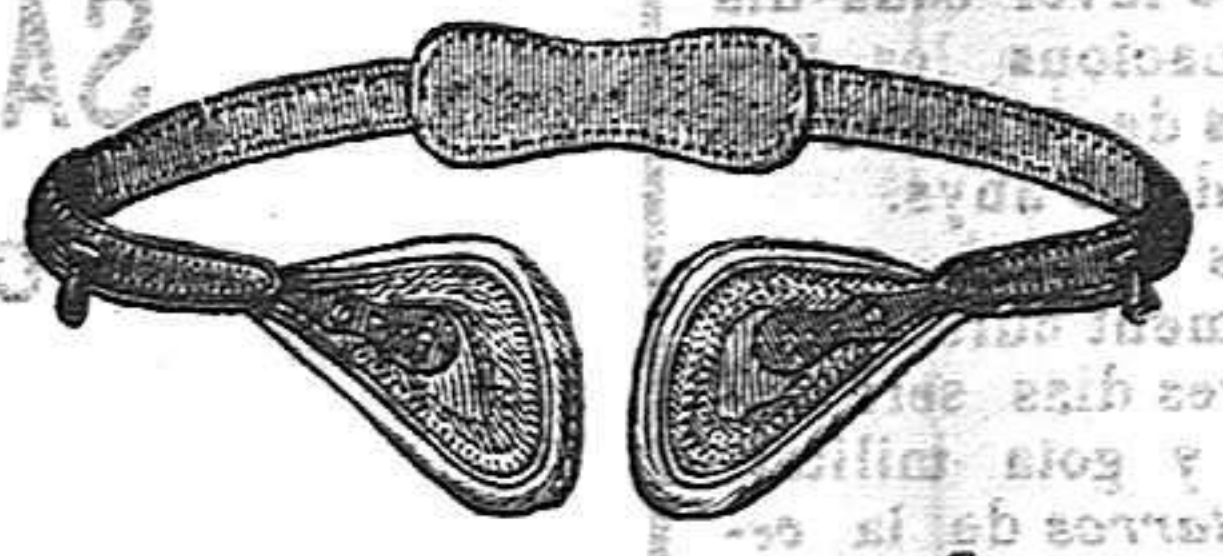
Gran novetat en corbateria, géneros de punt botons y gemelos para camisas.

Se confeccionan calsetets, camisas, colls y punys.

Especialtat en la mida

COLEGI DE NTRA. SRA. DEL PILAR
DIRIGIT PER
D.ª Nya Ma leras Fabregat

Desde'l primer de Septiembre quedan obertas en dit colégi, establert en lo carrer de Santa Anna núm. 21, primer, las classes corresponents a la instrucció primaria, y superior, las de labora y las de Dibuix, Música y Francés. Clases especiales de 8 á 9 del matí y de 12 á una de la tarde.



IMPORTANTÍSSIM
als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de comers no son preciament las alabansas inusitadas ni'l reclam de falsos remittits y certificats, medis molt empleats en las gangs capital; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s'enorgulleix d'aver fet de cada comprador un parroquí y de cada parroquí un propagandista entusiasta.

PASTILLAS FONT
Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaína y al Mentol

Son lo miller remey en las laringitis caterrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tes faringeas, renquera, afonía y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.
De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerías.

CENTRO DE TRADUCCIONS
y
Escola de Teneduria, Francés, Inglés y demés estudis de Comers

DIRIGIDA PER
D. ZACARIAS HERRERO
Graduat de la Escola Superior de Comers de Barcelona
MONTEROLS, 10, segon.—REUS.

Primera y única d'aquesta ciutat ab títol ó qual director perteneixi á la carrera y ab dedicació exclusiva á la ensenyansa mercantil.
Honoraris, cinch pessetas mensuals

Son molts los que han acudit á consultarme pregut d'estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s'han convensut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d'aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern para la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cautchuc para la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omoplátics para evitar lo carregament d'espallás.

Faixas hipogastricas para corretjir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL
cirurgia especialista en lo tractament de las hernias.
ESTABLIMENT
LA CREU ROJA
PLASSA DE PRIM.—REUS

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA
DE
NTRA. SRA. DE MISERICORDIA
DIRIGIT PER
D.ª Joseph Maria Domingo
Licenciat en Ciencias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—REUS.

Lo dia primer de Juny doná principi un curs preparatori para l'exámen d'ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l'estiu continuaran obertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especiales para Senyoretas de 8 á 9 y de 12 á 1.

Lo dia 15 del próxim Setembre s'obrirá la matrícula para las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfe y música vocal é instrumental; totas á cárrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colégi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvnt. D. Pau Cesari.
Professor de Religió lo Rvnt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y'l tracte ab los pensionistas es de familia, procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva.

S'admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.
Reus 27 de Maig de 1900.

Telégramas
Madrid 6.

No s'ha solucionat encara la qüestió d'etiqueta. Se diu que'l Capita general de Galicia va enviar al comandant del Apostadero una comunicació donantli instruccions para la recepció y que'l Capita general interí del departament va tornarla sens obrir, dient que si següían semblents intrusions dimitiria.

—A Madrid, entre 'ls elements oficials ha produhit molt mal efecte la qüestió que s'ha promogut al Ferrol.

Algun ministre ha dit que desseguida que arribi lo senyor Silvela, se plantejará la qüestió de desllindar ben bé 'ls mandos en tots aquells punts ahont hi hagi autoritats militars y de l'Armada.

—Demá al mitjdia sortirá lo «Giralda» del Ferrol.

Los barcos estrangers sortiran també á la mateixa hora y escoltarán al barco espanyol fins á alta mar, ahont se despediran.

—Ahir nit morí un individu atacat de malaltia sospitosa.

Segóns totas las probabilitats se tracta d'un cas de cólera esporádich y no de cólera morbo.

Avny se verificará l'autopsia del cadávre.

La casa ha sigut desinfectada y las robas cremadas.

Seció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 5

Cap.

Despatxades

Pera Gandia, l. San Miguel, en lastre.
Pera Rosas, l. Rosits, en lastre.
Pera Port-Vendres, gol. Joven-Pepita, ab ví.
Pera Torreviça, l. Constantia, en lastre.
Pera Cetta, v. Correo de Cartagena, ab ví.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	73.01	Cubas del 86	87.56
Colonial	24.25	Cubas del 90	73.18
Orenses	57.15	Amortisable	92.70
Norts	83.60	Ob. 5 p	99.75
Alicants		Id. 3 p	52.62
Filipinas			

PARIS

MADRID

Exterior	73.35	Interior	14.
		GIROS	
Paris	29.25	Londres	32.50

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los països.

J. Marsans For

Representant, Joaquim Sociats

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia 4.

Interior	74.	Aduenas	
Amortisable	50.00	Norts	57.10
Colonial		Alicants	83.60
Cubas 1886	87.62	Orenses	24.20
Cubas 1890	73.25	Ob. 6 Franses	96.
Filipinas	92.25	Id. 3 0/0	52.62
Exterior Paris	73.50	Id. Alemanas	3 0/0

GIROS

Paris 29.25 Londres 32.50

Ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Compra y venda al contat de tota classe de valors.

Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los països.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Col. legi de Corredors de Comerç de la plaça de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		32.05	
» 3 dias vista		32.35	
» vista			29.
Paris 8 dias vista			
» vista			29.
Marsella 90 dias fetxa			
Hamburg	1.58		

VALORS LOCALS

	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense		675
Industrial Farinera	675	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	700	
Manufacturera de Algodón		150
C. Reusense de Tranvias	25	
C. Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100	300	350

Institut de 2.ª ensenyansa de Reus

La matrícula ordinaria pera 'l próxim curs acadèmic de 1900 a 1901 quedarà oberta en la Secretaria d'aquest Institut desde 'l 1 al 30 del mes de Setembre de 9 a 12 del matí.

Lo periodo de matrícula extraordinaria comprendrà desde 'l 1 al 31 d'Octubre d'aquest any, devont los alumnos satisfacer dobles drets dels que corresponen pera la matrícula ordinaria.

Pera ser admés a cursar la segona ensenyansa dehen justificar haver complert deu anys de edat, presentaran la cédula personal al inscriurea en la matrícula.

Los exámens de grau d'assignaturas ó ingrés se verificaran desde 'l primer del próxim mes de Setembre, anunciante per lo Secretari dels tribunals respectius en lo tablero d'edictes del Establiment les horas y locals en que tindran lloch.

Lo que d'ordre del M. I. Sr. Vice-Director s'ha fet públich pera coneixement dels interessats.
Reus 25 de Agost de 1900.—Lo Secretari, Joan de Dios Carreras.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acollida que ha meregut la primera edició d'aquesta CARTILLA RUSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que s'vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregue convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.ª major de 440 páginas y s ven al preu de 6 rals l' exemplar en aquesta impremta.

LLIBRES

Poesias, de D. Eugeni Mata y Mirona.—Una pesseta, 1 tomo.

Rosari del cor, poesias de D. Francisco Gras y Elias.—Das pessetas, lo tomo.

Se venen en l' impremta d'aquest diari.

Ferrocarril econòmic de Reus a Salou

Survey de trens

que regirà desde 'l 3 de Setembre 1900

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4.10, 5.45, 9.00.

Tarde: 12.35, 2.32, 3.56, 5.20 y 6.44.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4.56, 7.21 y 10.49.

Tarde: 1.45, 3.15, 4.39 y 6.03.—Nit: 7.25.

Reus 26 d'Agost de 1900.

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.



MIRACULOSOS CONFITS

INYECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

No pòch envejoses sufriren grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totas nacions los Remes Costanzi, que han curat mils de malats de venéreo y sífilis encare sent sos mals crònichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d'efecte tan marvellós pera 'ls estreñiments uretrals, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant ademés las perillosas candelillas. En dos ó tres dias será radicalment curada la purgació recent y en cinch ó sis dias la crònica y gota militar. Inmillorable pera las úlceras y fluis blanc de las donas, areñillas y catarros de la vejiga, escòzores uretrals, càlculs, retencions d'orina y demés infeccions genito urinarias y especialment la sífilis encare que sia hereditaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, perquè es 'l únich que no conté loduro de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosas pera la salut, ja que com es sabut causan malfitias no mólt fácils de curar. Lo Roob te ademés la ventaja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrédols se 'ls hi admet lo pagó una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab 'l inventor: Carrer Diputació, 435, Barcelona.—Preu de la Inyecció Costanzi, pessetas 4.—Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar inyeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1.00. Dits medicaments están de venta en totas las Farmacias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa Plassa de Prim, 1.

Sífilis

Curació absoluta y radical de la SÍFILIS en breu plasso, en lo

SANATORI PERA SIFILITICHS

Carrer Major de la Bonanova, núm. 74

San Gervasi, Barcelona.

Pera més informes, Dr. Abreu, carrer de Vergara, número 10, primer, Barcelona, ó en lo mateix establiment, al administrador Sr. Rumia.



LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA DE

SEGURS SOBRE LA VIDA

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDADA L'ANY 1848

Polissas indisputables.—Beneficis Capitalisats. Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituït lo dipòdit exigít per las Lley-fiscals vigents com garantia pera sos assegurats a Espanya.—Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 9, acara de la Ronda de la Universitat, Barcelona.—A Reus dirigirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1900

Linea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y ràpids vapors francesos

lo dia 11 de Setembre lo vapor

“Alsace”

ALTAS

BAIXAS

pera la contribuició

Se 'n venen en la impremta d'aquest diari.



LA PALATINE

Companyia inglesa de

Segurs contra incendis, esplosions y accidents.

Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 9, acara de la Ronda de la Universitat, Barcelona.

Comissionat a Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim